

## ANONİM VE LİMİTED ŞİRKET ORTAKLARININ VE KANUNÎ TEMSİLCİLERİNİN ŞİRKET BORÇLARINA İLİŞKİN SORUMLULUKLARI

### ŞİRKET ORTAKLARININ SORUMLULUĞU

Anonim ve limited şirketler, belli bir ünvana sahip, esas sermayesi belli ve paylara bölünmüş olan ve borçlarından dolayı sorumlulukları sadece şirkete koymayı taahhüt ettikleri sermaye tutarında şirketin borçlarından tüm mal varlıkları ile sorumludur. Aralarındaki başlıca fark, anonim şirket ortaklık paylarını temsil eden hisse senetlerinin kıymetli evrak niteliği taşımasına karşılık, limitet şirket ortaklık paylarını temsil eden senetlerin bu niteliği taşımasıdır. Bu iki şirket türü arasında, Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili maddelerinden kaynaklanan başlıca farklılıklar da mevcuttur.

#### **Ticaret Hukuku Açısından :**

Gerek anonim şirkette ve gerekse limited şirkette, ortakların sorumluluğu şirkete koymayı taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlıdır. Yani ortaklar, şirketin borçlarından dolayı taahhüt ettikleri sermaye miktarına kadar bütün malları ile sorumludurlar. Bunu aşan kısım dolayısıyla hiçbir sorumlulukları yoktur. Böyle olduğu içindir ki, taahhüt ettikleri sermaye paylarının tamamını ödemiş oldukları takdirde, prensip olarak ve ortak sıfatları nedeniyle herhangi bir sorumluluğa maruz kalmazlar. Azami kayıpları, fiilen ödedikleri sermayeyi kaybetmek ve taahhüt edip henüz ödemedikleri sermayeyi ödemek zorunda kalmaktan ibarettir.

#### **Kamu Hukuku Açısından:**

Ticaret hukuku açısından geçerli olan bu kural, anonim şirketlerde vergi hukuku açısından da geçerli olmakla beraber, limited şirketlerde durum farklıdır. 6183 sayılı A.A.T.U.K.'nun 35'inci maddesinde yer alan hükme göre limitet şirket ortakları şirket tarafından ödenmeyen ve tahsil imkânı bulunmayan âmme alacaklarından dolayı şirkete koydukları veya koymayı taahhüt ettikleri sermaye hisseleri oranında doğrudan doğruya sorumlu bulunmakta ve takibe tâbi tutulmaktadırlar.

Bu hüküm 29.7.1998 tarihinden itibaren 4369 sayılı Kanunla değiştirilerek, ortakların sorumlulukları ağırlaştırılmıştır. Yeni hükme göre, **limitet şirket ortakları, şirketten tahsil imkânı bulunmayan âmme alacaklarının (vergi borcu, ssk borcu gibi) tamamından, kendi sermaye payları oranında, doğrudan doğruya sorumlu ve bu kanun hükümleri gereğince incelemeye tâbi bulunmaktadır.**

## KANUNÎ TEMSİLCİLERİN SORUMLULUĞU

Kanunî temsilci, anonim şirketlerde yönetim kurulu ve limited şirketlerde ise şirket müdürü veya birden fazla müdür varsa müdürler kuruludur. Limited şirket müdürlerinin sorumluluğu ile anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin sorumlulukları aynı hükümlere tabidir.

### Özel Hukuk Borçlarından Dolayı Sorumluluk

Kanun'un veya ana sözleşmenin kendilerine yükledikleri görevleri yerine getirmeyen anonim şirket yönetim kurulu üyeleri ile limited şirket müdürleri bu yüzden oluşan zararlar nedeniyle ortaklığa, ortaklara ve ortaklık alacaklarına karşı müteselsilen sorumludurlar. Davacı, sorumlu yöneticilerin kusur derecesine bakmadan tazminatın tamamını birinden veya hepsinden talep edebilir. Kişilerin sorumlulukları kusura dayanan sorumluluktur ve bu kişiler kusurlu olmadıklarını ispat etmedikçe kusurlu sayılırlar. Hisse senetleri bedellerine mahsuben pay sahipleri tarafından vuku bulan ödemelerin doğru olmaması, dağıtılan ve ödenen kar paylarının hakiki olmaması, kanunen tutulması gereken defterlerin intizamsız veya hiç olmaması, umumi heyetten çıkan kararların sebepsiz olarak yerine getirilmemesi yönetim kurulu üyelerinin sorumluluk sebepleri olarak Türk Ticaret Kanunu'nda yer almıştır.

### Kamu Borçlarından Dolayı Sorumluluk:

Anonim şirket ortaklarının kamu borçlarına karşı sorumluluğu, özel hukuk borçlarına sorumluluğu ile aynı şekilde düzenlenmiş olup sermaye tutarı ile sınırlıdır. Anonim şirketlerinin temsilcileri öncelikle şirket esas sözleşmesinde yönetim kurulunun üyelerinden birinin veya birden fazlasının şirketi temsile yetkili kılınıp kılınmadığına bakılarak belirlenir. Limited şirket ortakları şirketin varlığı karşılanamayan kamu borçlarından “vergi borcu, SSK borcu ...” sermaye paylarında oranında doğrudan doğruya sorumludurlar. Ortaklar 29.07.1988 tarihinden önceki kamu borçları için sermayeleri tutarında sorumluluk taşırlar. Âmme alacakları ve özellikle vergi hukuku açısından durum farklıdır. Vergi Usul Kanunu'nun 10 uncu maddesi hükmüne göre, **anonim ve limited şirketlerin birer kurum olarak mükellef ve sorumlu sıfatıyla yapmak zorunda oldukları ödevler, onların kanunî temsilcileri tarafından yerine getirilir. Bunların görevlerini yerine getirmemeleri sebebiyle bu şirketlerin varlıklarından alınamayan vergi ve buna bağlı alacaklar, rüçû hakları bâki kalmak şartı ile, görevlerini yerine getirmeyen kanunî temsilcilerin varlıklarından alınır.** Vergi Usul Kanunu dışında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un mükerrer 35'ini maddesinde de, **tüzel kişilerin mal varlığından tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan âmme alacaklarının kanunî temsilcilerin varlıklarından bu kanun hükümlerine göre tahsil edileceği yolunda bir hüküm bulunmaktadır.** Kanuni temsilciler kamu borçlarından dolayı ödenmemesinden dolayı **kusurlu olmadıklarını veya bunun**

**ihmallerinden kaynaklanmadığını kanıtlamak suretiyle sorumluluktan kaçabilirler** ama kesinlikle kanıt mecburiyeti kanuni temsilcinindir.

Saygılarımızla,

Av. Sedef Pelin Gürlek